

Motion till riksdagen 2023/24:1861

av Joakim Sandell m.fl. (S)

De statliga bolagens medlemskap i Svenskt Näringsliv

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statligt ägda företagen ska lämna Svenskt Näringsliv och i stället ansluta sig till en arbetsgivarorganisation som inte bedriver politisk opinionsbildning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen i sin ägarpolicy ska ställa krav på att de statligt ägda bolagen redovisar vilka organisationer de är medlemmar i eller stöder på annat sätt samt hur stora belopp som betalas till varje organisation årligen och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Saklighet och opartiskhet är två av de grundläggande värdena i statsförvaltningen. Domstolar och förvaltningsmyndigheter har en grundlagsbunden skyldighet att alltid iaktta saklighet och opartiskhet. Detta lagkrav gäller inte för statliga bolag men värdegrunden som de arbetar utifrån är densamma. De statliga bolagens medlemskap i Svenskt Näringsliv utmanar några av de mest grundläggande värden som vår demokrati och välfärd vilar på och undergräver förtroendet för staten som en opartisk och saklig aktör. Vi menar att de statliga bolagen inte kan leva upp till kravet på saklighet och opartiskhet och samtidigt vara medlemmar i organisationen Svenskt Näringsliv.

En övervägande majoritet av de statligt ägda bolagen är idag medlemmar i något av Svenskt Näringslivs branschförbund. Tillsammans betalar moderbolagen i de olika statliga koncernerna en ansenlig summa i medlemsavgifter till sina branschförbund varje år. Den exakta summa som de tillsammans betalar är svår att få fram, vilket beror på att flertalet av bolagen varken vill uppge om de är medlemmar eller inte och hur mycket de i så fall betalar varje år.

Svenskt Näringsliv beskriver sig själva som företagens företrädare i Sverige. De är en centralorganisation för 4 olika branschorganisationer och arbetsgivarförbund som i sin tur företräder cirka 60 000 företag. En central del i Svenskt Näringslivs verksamhet är att bedriva opinionsbildning. Stiftelsen Fritt Näringsliv startades av Svenskt näringsliv och Näringslivets Fond och de finansierar i sin tur till exempel den så kallade tankesmedjan Timbro. Flera av de förslag som Svenskt Näringsliv driver, direkt eller indirekt, är politiskt kontroversiella eller innehåller en partipolitisk konfliktyta.

Svenskt Näringsliv driver, eller har drivit, till exempel att lägga ner hela eller delar av de statliga bolagen eller statliga myndigheters verksamhet. I andra exempel vill de se mer av privatiseringar och avregleringar eller försvaga enskilda personers rättigheter till förmån för företagen.

Vi har inga synpunkter på hur Svenskt Näringslivs branschförbund fungerar som arbetsgivarorganisationer och opinionsbildare. Vi menar däremot att det är olämpligt att statliga företag är med och finansierar denna verksamhet.

Joakim Sandell (S)

Niklas Karlsson (S)

Petter Löberg (S)